

Kritik af gødningsregulering

Gødningsregnskaber for konventionelle landmænd er ifølge cand. agro Bente Andersen behæftet med faglig mangel, som fører til udpining af dansk landbrugsjord. Den nuværende regulering er i strid med EU-retten, vurderer advokat.

§ 10

Svedne blade i rapsen

Enkelte rapsplanter har svedne blade som følge af gødningskorn eller frost, konstaterer Seges. Sekundært er der kommet angreb af gråskimmel.

Foto: Anders Smedegaard
Musse, KHL

14-15

Effektivt Landbrug

LANDBRUGETS ERHVERVSAVIS | HVER DAG

NR. 77 | 24. APRIL 2021
52. ÅRGANG

Weekend

WWW.EFFEKTIVTLANDBRUG.DK

Søger anerkendelse til ny målemetode af vandløb

Ingeniør Sten Rasmussen har opfundet en metode til opmåling af vandløb, som er både billigere og hurtigere at gennemføre end den traditionelle målemetode.

Nu kæmper opfinderen, der også er lokal ålavsformand og suppleant til bestyrelsen i Danske Vandløb, med at få teknologien anerkendt af kommunerne i forhold til regulativ kontrol og bestemmelse af vandføringsevne.

6-7

■ Sten Rasmussen har i denne uge været på Susåen på Sjælland for at foretage målinger med sin ny målemetode.

Foto: Lasse Ege Pedersen

Medax® Top

Nem og sikker vækstregulering

En behandling
Hurtig virkning
Enkel løsning

BASF
We create chemistry

LFS's Planteværnsaftale 2021

- Fragtfri levering ved køb over kr. 2.500,- ex. moms
- Betaling den 12. august 2021.

Se mere på www.lfs-kemi.dk
– Info – LFS's Planteværnsaftale.

LFSKEMI

Navervej 4 | DK-6600 Vejen
Telefon 76 12 33 70 | e-mail: order@lfs-kemi.dk
www.lfs-kemi.dk

BOSCH BETON

WWW.BOSCHBETON.DK

Din specialist i støttemure

Nu må kommunerne vågne op

VANDLØBSMYNDIGHEDEN HERHJEMME ER landets kommuner. De har pligt til, at alle vandløb jævnligt vedligeholdes for at sikre vandaflødning og gode levevilkår for planter og dyr. Vandløb er enten private eller offentlige, og alle vandløb er omfattet af vandløbsloven. Men det er altså kommunerne, som er vandløbsmyndighed.

DET ANSVAR FORPLIGTER naturligvis. Blandt andet til at man vedligeholder vandløbene. Og at man overholder regulativerne. Med til ansvaret hører derfor også, at man opmåler vandløbene – mindst hvert femte år – hvilket kniber gevaldigt i praksis, vurderer flere ålaug. Kommunerne er, skulle man mene, også forpligtet til at bruge skatteborgernes penge mest hensigtsmæssigt på formålet, hvilket synes en anelse udfordret.

SOM VI FORSTÅR det, foregår opmåling af vandløb oftest ved, at en kommune hyrer et firma, som stiller med to mand, der går rundt i vandløbene og for hver 100 meter foretager målinger. Må vi ikke bare lige så stille minde om, at vi altså lever i år 2021. Og at manuel to-mandsopmåling måske burde høre en fjern fortid til.

SOM VI KAN fortælle i dagens avis, er der da også mere moderne metoder, som kan tages i anvendelse i praksis. Ifølge opfinderen af en af disse metoder er der tale om en nyere opmålingspraksis, som er både hurtigere, billigere og mindst lige så præcis som den gammeldags, der synes at være praksis i kommuner landet over.

VI HØRER SÅ også, at kommunerne ikke vil tage den mere moderne opmåling til sig. Vi skal ikke kunne sige hvorfor. Måske er den metode, vi omtaler i dagens avis, ikke god nok. Men så er der andre, der har lige så moderne alternativer. Vi synes derfor ærligt talt, at kommunerne må til at vågne op. Og at de har pligt til at tage nye teknologier i anvendelse. Ikke mindst hvis de er mere præcise, hurtigere og billigere end den nuværende, stærkt manuelle praksis.

VI ER MED på, at man muligvis ikke kan skifte alt ud på én gang. Men så køber dog for pokker nogle tests. Få dog afprøvet mulighederne. Få set på, om præcisionen og hastigheden vitterligt er forbedret i de nye målemetoder. Få set på, om der kan spares penge, som kan bruges andre steder i de slunkne kommunekasser.

VI HAR IKKE fantasi til at forestille os, at eventuel kommunal fodslæbenhed i dette spørgsmål handler om, at man frygter at få hurtigt syn for sagen om, at kommunerne ikke renser op, hvor der skal renses op. For sådan er det vel ikke, kære kommuner. Vis nu, at I tager jeres ansvar som vandløbsmyndighed dybt alvorligt. Og få nu afprøvet de nye opmålingsteknologier, som synes at være til rådighed i en moderne verden. Vågn op og vis ansvarlighed overfor lodsejere og skatteborgere.

ANSVARLIGHED
Vågn op og vis ansvarlighed overfor jeres lodsejere og skatteborgere

Hyklerisk at gøre ulven til synder for landbrugets manglende hegn og dyrevelfærd

Jeg så gerne, at der var fuld kompensation for landmanden, dels for tab af dyr til ulven og dels til sikring af folde. Det kunne mindske hadet til et dyr, der bare tager husdyr, fordi det er muligt med den utilstrækkelige hegning, der forefindes hos mange fåreavlere.

Af Vibeke Eis, foreningen Ulvetid

 Til Jacob Lund-Larsen, chefredaktør på Effektivt Landbrug.

Hvis det er korrekt, som du er citeret for inde på »Her er ulven« på Facebook for et par dage siden fra din leder i Effektivt Landbrug (15/4 2021, red.), så har jeg lige et par kommentarer til dit indlæg.

Jeg kan da kun give dig ret i, at NST (Naturstyrelsen, red.) har fejlet i den grad med deres projekt i Mols Bjerge, hvor dyrene er direkte blevet vanrøgtet. Den slags burde ikke kunne ske med blåstempling fra staten. I øvrigt har projektet fra NST intet med rewilding at gøre, som det praktiseres på Molslab.

Der, hvor jeg synes, at filmen knækker for dig, er, når dine følelser får fuldt friløb, og du pludselig inddrager ulven i dit indlæg.

Ingen støtter husdyrdrab

Citat: »Vores samfund går på samme måde i retning af en vildere natur, hvor staten og nogle samfundsgrupper støtter, at ulve i blod-

rus dræber og lemlæster husdyr i Danmark«. Citat slut.

Der er ingen der støtter, at husdyr bliver taget af ulve. Begrebet blodrus findes ikke i faglitteraturen. Det er ulvens jagtinstinkt, der tager over, et fænomen der hedder Surplus killing, og det sker for alle rovdyr under unormale omstændigheder, for eksempel ganske rigtigt i en fold, hvor fårene ikke kan komme væk. Situationen er menneskeskabt, hvorfor man ikke med rimelighed kan give ulven skylden.

Rovdyr er kodet til at reagere på bevægelse, og derfor reagerer de, når de kommer ind et sted, hvor mange byttedyr klumper sammen. Det er ikke særlig hensigtsmæssigt, at tamme får af hyrdemæssige årsager er avlet til at klumpe sammen, når der kommer rovdyr ind. Denne adfærd ses ikke hos vilde får.

I naturen har David Mech, der har studeret ulve i 40 år, kun set Surplus killing fire gange.

Derfor bør husdyrejerne tage de fornødne skridt til at sikre, at ulven ikke kommer ind i indhegninger. På MSTs (Miljøstyrelsen, red.) hjemmeside er der klart beskrevet, hvordan et hegn skal se ud, hvis det skal holde ulve ude, og det har virket fortræffeligt de steder, hvor det er sat op. DCE (Nationalt Center for Miljø og Energi, red.) har i øvrigt fastslået, at der ikke er taget dyr bag ulvesikre hegn.

Mangel på faktuel viden

Dit indlæg er i det hele taget stærkt præget af følelser og mangel på faktuel viden om ulven. Med mange værdiladede ord og maleriske beskrivelser af, hvordan ulve dræber og lemlæster husdyr. Det er ikke

ønskeligt for nogen, at ulven tager får, og derfor skal ejeren tage det ansvar, det er at få hegnet. Andre virksomheder må også ændre i deres procedure, når der sker udefrakommende ting, der påvirker virksomheden.

Jeg så gerne, at der var fuld kompensation for landmanden, dels for tab af dyr til ulven og dels til sikring af folde. Det kunne mindske hadet til et dyr, der bare tager husdyr, fordi det er muligt med den utilstrækkelige hegning, der forefindes hos mange fåreavlere.

Ulven er på bilag IV i Habitatdirektivet i EU og dermed totalt fredet. Det har intet at gøre med, at nogle samfundsgrupper (hvem det så er?) synes, at ulven skal være her. Den er her på grund af fredningen.

Hyklari

Sidst, men ikke mindst, kan jeg undre mig over, at landmænd kan få lov til at behandle deres dyr, som det bliver gjort i det moderne industrilandbrug, især i svine sektoren, uden at folk fra erhvervet løfter et øjenbryn. Der effektiviserer man så meget, at al det naturlige hos dyrene bliver avlet væk og overset i effektivitetens hellige navn.

Grise pr årsso ligger over 30 stk. nu, og søerne står fikseret hele deres korte liv, som kun er et par år, fordi en hamburgerryg skal sælges til forbrugeren for 16 kroner pr. halve kg. Alt dette, selv om man videnskabeligt ved, at svin er højintelligente dyr.

Det er simpelthen det rene hyklari at gøre ulven til synder for landbrugets manglende hegn og dyrevelfærd.

■ Det er simpelt-
hen det rene
hyklari at gøre
ulven til synder
for landbrugets
manglende hegn
og dyrevelfærd,
skriver Vibeke Eis.

- Kun sådan kan vi kontro om de overholder regulati

Lodsejere, der ønsker at sikre afvandingen, kræver hyppigere opmålinger af vandløb, så man sikrer, at kommunerne overholder deres forpligtigelser. Nu sætter nogle af dem deres lid til en ny metode, som den 69-årige ingeniør Sten Rasmussen har udviklet.

Af Lasse Ege Pedersen

61 22 67 35 - lasse@effektivtlandbrug.dk

- Kommunerne er kede af at måle vandløbene op, fordi det er så dyrt at gøre på traditionel vis. Derfor har jeg fået udviklet en metode, hvor jeg kan gøre det til en brøkdel af den pris, som de betaler.

Sådan lyder det fra den 69-årige ingeniør, Sten Rasmussen. Han er fritidslandmand i Aars, og i 2017 gik han for alvor ind i »vandløbssagen«, da han blev formand for et nyetableret ålav ved Nørreå. En å, der løber ud i Gudenåen, hvor der i oplandet i årevis har været gentagne episoder af oversvømmelser.

For at dokumentere, at kommunerne ikke overholdt vandløbsregulativene, udviklede han derfor sin egen metode til at måle vandløbene op. En metode – som groft forsimples – går ud på, at han sejler ud i vandløb i en jolle udstyret med gps-udstyr og nogle computere. Via ultralydsmålninger får han så data, der kan vise, hvor der i vandløbet ligger forhindringer for, at vandet kan løbe væk. Det kan være sandbanker eller sten.

- Så kan jeg sejle og måle vandløbene op på en brøkdel af den tid, som det tager kommunerne at gøre, fortæller Sten Rasmussen, som Effektivt Landbrug har sat stævne kort tid før, at han slipper fortøjningen og begiver sig ud på Susåen på Sjælland for at måle op.

Er dine målinger så også mere præcise end de målinger, som kommunerne får lavet?

- De er lige så præcise. Nu ved jeg faktisk ikke, hvor præcis den traditionelle metode egentlig er. Men jeg mener, at min metode er lige så præcis. Vores udfordring er dog, at vi mangler anerkendelse. Så det arbejder vi på nu, siger Sten Rasmussen.

En brøkdel af prisen

Han er denne dag af det lokale ålaug blevet bedt om at måle en strækning på cirka 12 kilometer. Egentlig skulle han have opmålt 16 kilometer, men en række stenstryg, der er udlagt i Susåen, gør, at han har måtte korte ruten lidt af, da han ikke kunne komme forbi stenpassagerne med sin jolle.

Fra Sten Rasmussen lyder det, at han sejler med 10 kilometer i timen, og da han måler vandløbet ved at sejle strækningen både den ene og den anden vej, så vurderer han, at han har et par timers arbejde forude denne dag. Prisen ligger – ifølge Sten Rasmussen – på 20 procent af prisen på den traditionelle

manuelle opmåling, som kommunerne normalt bestiller.

Cirka 30.000 kroner koster det at få målt strækningen på Susåen med hans metode, fortæller Sten

Rasmussen, der i øvrigt også er suppleant til bestyrelsen i foreningen Danske Vandløb.

Behov for flere målinger

Det er formanden for Øvre Suså Ålaug, Knud E. Thonke, der også er medlem af bestyrelsen i Danske Vandløb, og som har bestilt Sten Rasmussen til at komme og lave opmålingen på Sjælland lidt uden for Næstved. Fra ham lyder det, at det er håbet, at når det er så meget billigere at benytte den nye metode end den traditionelle metode, så vil det også føre til, at kommunerne oftere, end det er tilfældet i dag, vil opmåle vandløbene.

I dag hedder det sig, at kommunerne hvert femte år skal foretage opmålinger af vandløb.

Her kommer typisk to mand ud, som manuelt laver målinger i vandløbet for hver 100 meter. Knud E. Thonke fortæller, at Susåen er 80 kilometer lang, så det er lidt af et arbejde, når det skal gøres manuelt.

Desuden skal man i dag være glad, hvis kommunerne overhovedet får målt op hvert femte år.

- De er ikke meget for at lave vandafledningsmålinger. Det er kompliceret og dyrt.

- Men bliver sådan et vandløb ikke passet over fem-ti år, så sander det til, og så ændrer det hele sin skikkelse, siger han.

Svært at kontrollere

Han fortæller, at når kommunerne i vandløbsreguleringen samtidig har bevæget sig væk fra den klassiske regulativform, hvor lodsejere bevæbnet med en tommestok kunne se, om regulativet var overholdt, så er det i dag meget sværere at kontrollere.

I gamle

dage kunne man således forholdsvis let beregne, om bunden på vandløbet for eksempel var så bred, som det var opført i regulativet, at den skulle være.

- Men her i de senere år har man bevæget sig over til andre regulativformer (dynamisk skikkelse eller teoretisk skikkelse, red.), hvor man gerne vil have, at vandløbet »arbejder selv«, men stadigvæk gerne vil bestemme, hvor meget vand, der skal kunne løbe igennem, siger Knud E. Thonke.

Sådan kan vi kontrollere dem

Han fortæller, at den regulativform gør det vanskeligt at holde øje med, om regulativerne er overholdt.

- Så det er noget, af det, som Sten her med sin båd kan tage nogle målinger af. Så kan man få beregnet, hvor meget vand, der kommer igennem, hvad højden er og så videre. Og så kan man kontrollere, om kravene til vandafledning i regulativet er overholdt. Det er kun sådan, at vi kan kontrollere, om de overholder regulativerne, siger Knud E. Thonke.

Om regulativerne er overholdt, er netop kernen til det evige stridspunkt rundt om i landet. Ofte er det stillet op som to grupper, der kæmper mod hinanden. Dem med naturinteresser versus dem med afvandingsinteresser.

- Men hør nu her. Vi vil også gerne naturen. Vi vil dog også gerne have, at vores drænsystemer fungerer. Hvis man lader

vandløbene ligge uden at gøre noget, så sander drænrørerne til, og så får vi våde pletter inde i marken. Og det koster udbytte, siger Knud E. Thonke, der tilføjer:

- Så her er det, at vi mener, at moderne teknologi måske kunne hjælpe til, at vi fik en oftere og betydeligt billigere kontrol af, om regulativet er overholdt, siger Knud E. Thonke.

Fik idéen for tre år siden

Fra Sten Rasmussen lyder det, at det var i 2018, at han gik i gang med at udvikle sin nye metode. Egentlig havde han trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, men så blev han engageret i sagen om oversvømmelser ved Gudenåen. Han har nu oprettet firmaet SR Batymetri.

Han fortæller, at han har forsøgt at få kommunerne til at tage hans teknologi til sig.

- Men de vil ikke rigtig røre ved det. Men jeg måler altså det samme som dem, siger Sten Rasmussen, der fortæller, at udstyret i bund og grund er det samme, som lystfiskere i årevis har anvendt.

Han fortæller, at resultaterne, som han tager lige nu, når han er rundt i landet og måle op, afleverer han til ålavene, som kan bruge dem til at gå i forhandling med kommunerne om vandløbsvedligeholdelse, og hvor de mener, at der bør renses op.

■ Ifølge Sten Rasmussen kan han lave målinger af vandløb på en brøkdel af den tid, som det tager kommuner at få dem foretaget.

Foto: Lasse Ege Pedersen

■ På en skærm kan Sten Rasmussen hele tiden følge vandløbets forløb, mens han måler.

flere, verne

■ Ingeniør Sten Rasmussen (tv.) planlægger her med ålaugsformand Knud E. Thonke, hvordan opmålingen på Susåen skal foregå. Foto: Lasse Ege Pedersen

Har konsekvenser, hvis der ikke bliver målt op

Fra Henrik Karlshøj Madsen, bestyrelsesmedlem i landboforeningen Gefion og medlem af bestyrelsen i Øvre Suså Ålaug, lyder det, at det kan have konsekvenser, hvis kommunerne end ikke får målt op hvert femte år.

- Landboforeningen er endt i klagenævn, hvor en kommune har sagt, at nu er det så lang tid siden, at der er blevet rensset op, at nu er det blevet §3-beskyttet natur, så nu må vi ikke rense op. Her har vi sagt, at det kan jo ikke passe. Der er et regulativ, som skal overholdes.

- Det er også derfor, at man som tommelfingerregel skal måle op hvert femte år. Opmålingerne er lodsejerens garanti for, at de ikke bliver fanget i, at vandløb så lige pludselig ikke skal renses op. Det er noget, som vi vel har kørt hårdt på i snart 10 år, siger Henrik Karlshøj Madsen.

Han forklarer, at det rigtig nok ikke er alle vandløb, hvor opmålinger er lige nødvendige.

- I nogle vandløb er faldforholdene sådan, at vi godt ved, at her behøver man ikke måle op og rense op hele tiden. Set ud fra et lodsejersynspunkt skal man dog have en vis sikkerhed for, at regulativerne er overholdt. Så opmåling, der foretages så hyppigt, så man ikke risikerer, at der er sket tilstandssændringer, er altså meget væsentlig, siger Henrik Karlshøj Madsen.

■ Knud E. Thonke, formand for Øvre Suså Ålaug, håber, at man med ny teknologi kan få foretaget målinger hyppigere og billigere, end det er tilfældet i dag. Foto: Lasse Ege Pedersen

L&F bakker op

Fra Sten Rasmussen lyder det, at han efterhånden har målt op flere steder i landet. Landbrug & Fødevarer har også bakket målemetoden op. I november var viceformand Thor Gunnar Kofoed ude at se nærmere på teknologien.

- Arbejder vi målrettet og tager teknologierne til os, så er der ingen miljøproblemer ved at prioritere god afvanding. Men det kræver, at kommunerne styrker deres kompetencer og dropper vanetænkningen. Vi kommer til at presse maksimalt på, for at det sker, sagde han dengang.

Skepsis hos kommuner

■ Ifølge Sten Rasmussen er kommunerne skeptiske over for hans målemetode, og det bekræfter et bilag fra Silkeborg Kommune. Her er hans metode under et møde i maj 2020 blevet sammenlignet med den traditionelle metode. Konklusionerne lyder, at Sten Rasmussens metode på nuværende tidspunkt ikke kan erstatte traditionel opmåling i forhold til regulativ kontrol og bestemmelse af vandførings-evne.

- SR-skanning interpolerer over store afstande i tværsnitsprofilen, og dermed er der risiko for, at alle variationer i dybde ikke gengives.

- Ekkolodsskanning er upræcis på de strækninger hvor der vokser vandplanter.

- Ved opmåling med ekkolodsskanning er der fortsat mange data, som kræver en subjektiv tolkning, lød Silkeborg Kommunes vurdering i maj 2020.

NYHED

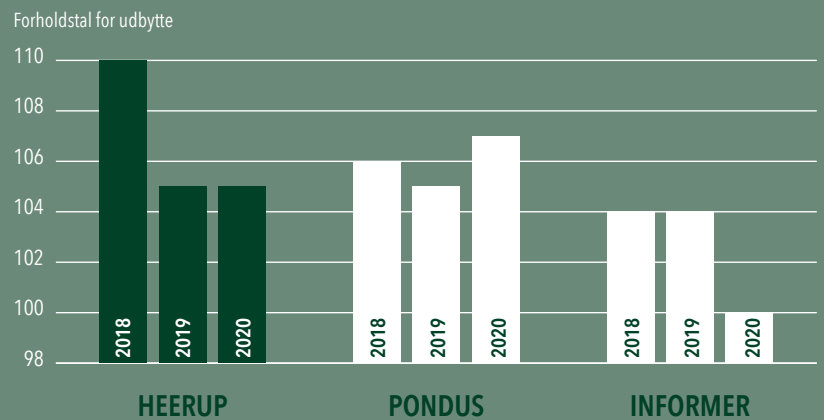
HEERUP VINTERHVEDE

Er højt udbytte og god sundhed vigtigt for dig, når du vælger hvedesort?

MED HEERUP FÅR DU

- Meget højt udbyttepotentiale
- Høj foderværdi og rigtig god sundhed

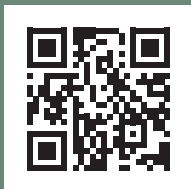
Højt udbytte i alle afprøvningsår

HEERUP - høj Mn-tolerance, god foderværdi og rigtig god sundhed

SORT	Mn-tolerance ¹⁾	Foderværdi svin ²⁾	Resistensgen mod		Behandlings-behov ³⁾
			Orangegul galmyg	Knække-fodsyge	
HEERUP	Høj	6	Ja	Ja	8
PONDUS	Lav	Ikke analyseret	Ja	Nej	8
INFORMER	-	Ikke analyseret	Nej	Nej	7

¹⁾ Artikel Effektivt Landbrug lørdag d. 3. april 2021. ²⁾ Karakter 0-9, hvor 9 indikerer en meget høj foderværdi. Landsforsøg 2020. ³⁾ Karakter 0 = lavt behov, karakter 19 højt behov. IPM score landsforsøg 2020

Scan koden og læs mere

Kontakt din DLG-salgskonsulent eller ring til kundeservice på tlf. 3368 6000.

dlg